

DOMOVINA

3. Pn. Licealna knjižnica
Poljanska c. 2 držav. gim.
Ljubljana

Oglaš:

Na 1 mm x 60 inseratnega stolpca mali 80 vinarjev, uradni 1-20 K, poslano, posmrtnice in reklame 2 K.

Večkratne objave popust.

Izhaja vsak petek.

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Sočna ulica 6.

Uredništvo „Domovine“, Miklošičeva c. 16, Tel. 72.

Naročnina:

Mesečne 3 K, četrletne 9 K, polletne 18 K, celoletne 36 K.

Klerikalci pripravljajo atentat na omahljive naprednjake

Neki kaplan iz mariborske okolice, kateremu kot pošteniaku že preseda vsa hinavska zločinska strankarska klerikalna gonja, nam je poslal letak, kakršne je razposlal klerikalni takozvani «Odbor za razširjenje dobrega tiska v Mariboru» zapupno vsem slovenskim farovžem in menda tudi vsem drugim klerikalnim zaupnikom.

Letak nosi naslov: Na agitacijo za dobro časopisje! in daje klerikalnim zaupnikom navodila, kako naj organizirajo propagando za klerikalno časopisje. Letak ima navedene vse «slabe» liste na Kranjskem in Štajerskem. Čudno je, da med te ne prišteva ljubljanskega «Avtonomista». Potemtakem je izdajatelj «Avtonomista» g. Prepeluh deležen klerikalne milosti.

Letak se obrača na zaupnike z besedami, da je za to «apostolsko» delo potrebno, da ti z vso močjo podpirajo akcijo za razširjenje klerikalnih listov, in naroča klerikalnim zaupnikom:

1.) Skličite takoj v svojem kraju na posvetovanje vse somišljenike, ki so navdušeni za dobro stvar (!) in ugledni ter agilni in zgovorni. Na tem sestanku sestavite odbor, ki bo pri vas vodil agitacijo za dobro časopisje. Za agitacijo pritegnite ugledne može, dobre in ugledne mladeniče ter posebno še dekleta, članice Marijinih družb in Dekliških zvez, ki so se lani na Kranjskem posebno vrolo obnesle.

2.) Za vsako vas določite najmanj po dva agitatorja ali po dve agitatorici, ki bodo šli skupaj od hiše do hiše, od osebe do osebe ter bodo pridobivali na ta način novih naročnikov. Ti agitatorji morajo z vso zgovornostjo prigovarjati, da si ljudje naročijo in takoj plačajo naše liste, nasprotno liste pa opustijo. Agitatorji morajo biti vztrajni, se ne smejo vstrašiti nasprotnikov, morajo na vse načine tako dolgo uplivate na ljudi, da dosežejo svoj namen in pridobijo naročnika. Agitatorji naj pri hišnih očetih, če bi pa to nič ne izdalo, naj se obrnejo do katoliških mater in gospodinj.

3.) Agitatorji naj takoj poberejo naročnino in naj vpišejo naročnike z natančnim naslovom na posebne pole. Tudi od starih naročnikov naj poberejo naročnino. Vpisati pa morajo natančno, ali je kdo star ali nov naročnik, da ne bo pomot pri pošiljanju lista. Nabiralne pole za agitatorje pravočasno določimo.

4.) Za agitacijo se bo določil poseben teden koncem novembra in drugič v začetku januarja. (Podčrtali smo mi; treba si je zapomniti! Op. ur.) Do takrat morate imeti organizacijo agitacije izvršeno, da se takoj začne delo.

5.) Agitatorje in agitatorice nam naznanite po dopisnici, tako tudi kraje, za katere so določeni, da se upravništvo lahko obrne do njih. Agitatorji dobijo tudi posebne legitimacije, ki jih opravičujejo za pobiranje naročnine.

6.) Pridni agitatorji se bodo nagradili. Ako so revni in res navdušeni, jim lahko tudi nekaj plačate na naš račun.

7.) Predno se začne splošna agitacija za liste, bomo izdali velike lepake, da se z njimi ljudstvo pripravi na agitacijski teden.

8.) V nedeljo pred agitacijskim tednom se bodo delili pred cerkvijo letaki, ki bodo priporočali naše liste. Te letake dobite pravočasno. Oskrbite si že sedaj osebe, ki bodo v nedeljo pred cerkvijo delile te listke.

9.) V vseh društvih in na vseh shodih, tudi na shodih Marijinih družb se naj govori v novembru in decembru o dobrem in slabem tisku ter navdušuje člane na apostolsko (!) delo za širjenje naših listov.

10.) Vse prečastite gospode dušne pastirje nujno prosimo, da večkrat, posebno pa v nedeljo pred agitacijskim tednom poljudno in mirno podučijo ljudstvo o dobrem in slabem časopisju ter s tem podprejo našo akcijo. Sploh s tem že vršijo dušnopastirsko nalogo, ker dobri listi in dobre knjige krepko podpirajo duhovnika v dušnopastirskem delovanju.

11.) Ako bi imeli glede naših časopisov kake nasvete, nam blagovolite te takoj javiti.

H koncu stoji v letaku dobesedno: «Postavimo pa naše delo pod varstvo Božjega Srca Jezusovega, da obilno blagoslovi to akcijo v razširjenje in utrditev božjega kraljestva med našim dobrim ljudstvom potom dobrega tiska.»

Videli smo že marsikaj hinavskega, toda nekaj tako jezuitsko-hinavskega, kot je ta letak, pa še ne. Razumljivo, da agitira vsaka stranka za svoje liste, toda ta agitacija, ki tako nesramno zlorablja božje ime za nemoralne rovtarske liste, kot so «Straža», «Slovenski Gospodar», «Domoljub» itd., je bogokletna.

Klerikalci pripravljajo, kakor nam obeta ta letak, atentat na nerazsodnost ljudstva. Njihovi listi, ki so izrabljali še tiho takorekoč čisto nezavedno avstrijakantstvo med narodom, so s hujskanjem in z netenjem nezadovoljnosti pripravljali tla za sedanji svoj velikopotezni načrt. Dosegli so ponekod, da ljudstvo vzroke sedanjih slabih razmer, katere nam je zakrivila v prvi vrsti vojna, zvrtača na vladu, katero ponavadi istoveti z državo. Zato opažamo marsikje, zlasti v čisto klerikalnih

občinah, nekako protidrjavno razpoloženje, čeprav ti ljudje ne vedo določno povedati, zakaj jim država ne ugaja.

Klerikalci si mislijo, da so s svojim hujskanjem prišli na konja in da jim bo sedaj cvetela pšenica. Najzavednejše naprednjake opozarjamo, naj začnejo protiagitacijo in naj utrdijo ter podučijo omahljivce, da ne bodo nasedli sladkoprepričevalnim zavitim besedam tercijalk, plačanih agitatorjev in žegnanih gospodov. Iz gori omenjenega letaka je razvidno, kako skrbno pripravljajo klerikalci agitacijo za svoje liste in na kako zvit in hinavski način hočejo loviti kmetsko ljudstvo, o katerem so prepričani, da sladkim besedam mora podleči. Naprednjaki brez razlike, vsi na delo, na agitacijo za napredne časopise! Pošteni duhovnik, ki nam je poslal gori omenjeni letak, je sam obsodil klerikalno gonjo. Takih duhovnikov je med nami še več. Zalibog si nihče ne upa z barvo na dan, ker se boji terorja svojih višjih.

Naprednjaki, ne bojte se nikogar, organizirajte agitacijo za naše časopisje! Vsaka slovenska družina mora imeti po eden napredni list. Ne smemo dopustiti, da bi se nagnusne klerikalne cunje, ki nam delajo s svojim rovtarskim in lažnjivim pisanjem sramoto doma in v tujini, še bolj razširile med naše ljudstvo. Dolžnost je nas vseh, da agitiramo od človeka do človeka in da podučujemo vse in vsakogar, kaj je klerikalna stranka.

Ob tretji obletnici naše svobode

29. oktobra so minula tri leta, odkar je dosegel naš narod svobodo. Kako je bilo pred našo osvoboditvijo in kako je sedaj, to vidimo sami. V stari Avstriji smo bili sužnji; med vojno so delali z nami, kar so hoteli, rekvirirali so nam živila, gnali v vojno celo stare ljudi, zapirali in ubijali so naše najzavednejše borilce za Jugoslavijo.

Z našo osvoboditvijo je vse to prenehalo. Seveda še ni postalo vse tako, kot bi moralo biti. Vojna je pustila težke posledice, ki se bodo čutile še dolgo časa. Dolgotrajno uničevanje v vojni in zaostalo delo se ne moreta tako hitro popraviti, kakor hitro se je lahko uničevalo. Zato bo treba delati in se truditi še mnogo časa, da se vse popravi in uredi.

Pečeni golobi ne lete nikjer sami v usta — razun v pravljični deželi. Za sebe in za narod bo delal oni, ki se bo trudil, a ne oni, ki bo po zakotnih oštarijah neopravičeno vlekel skozi zobe razne naredbe, vladu, udrihal proti draginji, a jo sam pospeševal s tem, da ne mara veliko delati, a hoče dosti zaslužiti. Le pospešeno in vestno delo vseh, dušev-

nih in ročnih delavcev, bo napravilo konec draginji. V primeri z beraško Avstrijo, ostankom naše stare zati-ralke, je naša država danes vendarle že raj.

Sedaj imamo dobro ustavo, na kateri si lahko zgradimo prijeten dom. Ne kričimo proti ustavi, o kateri so se tudi tuji povoljno izrazili. Ne hodimo za onimi, ki v svoji lopovski brezvestnosti v strankarskem interesu pod zlobno, hinavsko krinko kričijo in pljujejo v ustavo. Ne hodimo za onimi, ki bogokletno zlorablajo vero v strankarske svrhe. Ti, ki v svojih listih v «Straži», «Domoljubu», «Slovenskem gospodarju» itd. razodevajo svoje črne duše v najostudnejšem obrekovanju, v zmerjanju, v lopovskem podtikanju izmišljenih napak, v hujskanju nevednih ljudi proti državnim naredbam, ti niso nositelji Kristusovih nauk. Kristus ni rekel: Obrekuj, zmerjaj, jemlji čast raznim osebam, uničuj državo! Kristus je učil strpnost, potrpežljivost, odpuščanje sovražnikom, in je dejal: Daj Bogu, kar je božjega in cesarju, kar je cesarjevega! Teh naziranj je tudi mnogo poštenih duhovnikov, starejših in mlajših, katerim se gabi bogokletno početje klerikalne stranke in ostudno pisanje klerikalnih listov.

V vstopu v četrto leto naše svobode pomislimo zopet, kako težko smo si priborili našo svobodo. Nismo si pa priborili samo narodne svobode, temveč smo se obenem rešili tudi avstrijskega beraštva. Ako bi ostali pod Avstrijo, bi morali stradati z Avstriji vred in naš denar bi imel isto slabo vrednost, kot avstrijski. Danes se dobi za 100 naših kron 1400 avstrijskih kron, tako malo vrednost ima avstrijski denar.

Naše države ne bo nihče več razbil, samo ovirajo jo še lahko v konsolidaciji razni temni elementi. Med temi so žalibog tudi naši klerikalci. Ti sicer trdijo, da so ravno tako za državo, toda njihovo početje je takšno; da lahko opravičeno dvomimo o njihovi zanesljivosti. To, kar klerikalci počenjajo, ni stvarna kritika dela, temveč podžaganje stebrov državnega poslopja. Zato ne nasedajmo klerikalnemu zbesnemu časopisju, ki bi nas zavedlo v nesrečo. Ako bomo dobro premislili vse, bomo kmalu spoznali vse klerikalno hinavstvo in bomo uvideli tudi to, da si klerikalci po krivici lastijo ime: katoliška stranka.

Mi hočemo ostati napredni, ker znamo misliti z lastno glavo. Mi vemo, da so naprednjaki danes glavna opora naše države, ki je naša rešiteljica v narodnem in gospodarskem oziru. V vstopu v četrto leto svobode si kličimo: Z razumom in delom!

Dopisi

Št. Vid pri Stični. Nišejo nam: Lepi so naši čuki. Njihov kolovodja L. je peljal v noči od 20. do 21. oktobra svojo armado v Prapreče k svoji ljubici pod okno. Čukovska armada, ki se je poprej napila v gostilni Ane Fajdige v Temenci, je hišo, v kateri je omenjena ljubica spala, «šturmala». Razbili so okno in poškodovali vinsko trto pred hišo, tako da je drugi dan bilo videti pravo jeruzalemsko razdejanje. Ali ne bi bilo bolj krščansko, če bi šli fantje rajši spat, nego da nadlegujejo ponoči ljudi. Res, lepo napreduje šentviški Orel! V taka telovadna društva naših fantov že ne pustimo!

Politični pregled

Pretekli pondeljek se je popolnoma ozdravil

vrnil v Beograd kralj Aleksander in z njim je prišel tudi ministrski predsednik Pašić, ki se je nahajal v Parizu radi albanskega vprašanja. Po prihodu v Beograd je odšel kralj takoj v Topolo na očetov grob. Radi kraljevega povratka si je ves narod nekako oddahnil, ker kraljeva bolezen je vzbujala skrbi. Sedaj je pa vsaka nevarnost odstranjena, kralj je zdrav in v domovini, kjer je njegova navzočnost neobhodno potrebna, ker na dnevnem redu so nad vse važna vprašanja. Najprej vprašanje albanske meje,

ker ni vseeno, ali ona poteka po ravni dolini na desnem bregu reke Drima, ali pa po visokem gorovju na levem bregu reke Drima. Albanci bi hoteli imeti mejo na ravnem, da bi lahko nemoteno udirali na naše ozemlje in ropali, naša država se pa hoče pred roparji zavarovati in zato je naša armada pod poveljstvom generala Smiljanica zasedla po kratkem in uspešnem boju gorske grebene na levem bregu reke Drima. Upamo, da bo ta meja tudi ostala, čeprav Italija podpira Albanke, ker ta meja je predpogoj za mir v jugo-vzhodnem delu naše države.

Razen albanskega nas teži posebno tudi

madžarsko vprašanje,

ker tudi od te strani nam žuga vedno vojna nevarnost, ako se ne izvršijo določbe mirovne pogodbe, po katerih Madžarska ne sme imeti več kot 35.000 mož vojaštva. Karlov ponovni povratek na Madžarsko je dal naši vladi in vladi Češkoslovaške in Rumunije povod, da so z vso od-

ločnostjo zahtevale končno odstranitev vseh Habsburžanov z madžarskega prestola, razorožitev Madžarske, povrnitev mobilizacijskih stroškov, ki smo jih imeli povodom Karlovega povratka in spremembo notranje politike na Madžarskem, ker mir bomo imeli pred Madžarsko še-le potem, ko preneha tam grofovsko-škofovsko vlada in pride ljudstvo do popolne veljave. Naša armada stoji na madžarski meji pripravljena, da izsili izvršitev vseh teh zahtev in ravno tako stoji na madžarski meji češkoslovaška armada. Upati je, da bodo vse naše zahteve izpolnjene brez preliivanja krvi, ker stoji na naši strani tudi velika antanta in madžarska zadeva bo kmalu končana.

Začetkom tega tedna se je vršil v Beogradu

kongres demokratske stranke,

ki se ga je udeležilo veliko število zaupnikov iz cele države; tudi Slovenija je bila zelo številno zastopana. O zunanjem političnem položaju je poročal g. Ljuba Davidović, ki je tudi predsedoval kongresu; o notranjem položaju je poročal minister notranjih zadev Sv. Pribičević, o finančnem položaju dr. V. Veljković in o socijalnih razmerah minister za socijalno politiko dr. V. Kukovec. Na kongresu je vladala sloga in dobro razpoloženje, on je pokazal, da je demokratska stranka trdno zasedrana v ljudstvu, posebno med kmeti in da je to stranka bodočnosti, okolu katere se bo zbralo vse, ki jim je napredek države in celokupnega naroda res pri srcu. Vse stranke bodo nazadovale, demokratska stranka bo pa napredovala, ker je že danes ena najmočnejših strank, s katero se morejo meriti samo radikali in ker je pošten, res ljudski njen program.

Zanimiva poročila prihajajo iz Rusije, kjer so razmere tako žalostne, da je boljševiška vlada sklenila

priznati državne dolgove

iz časov carske vlade, samo da bi na ta način prišla v stik z ostalim svetom, od katerega je sedaj Rusija popolnoma odrezana. Ti dolgovi znašajo več milijard in ko so boljševiki prišli na vlado, so izjavili, da teh dolgov ne priznavajo in da jih ne bodo plačali. Po našem mnenju niti priznanje teh dolgov boljševikov ne bo rešilo, ker dokler bodo oni vladali na Ruskem, Rusija ne bo mogla niti sama izhajati, kaj šele plačevati milijardne dolgove — inozemstvu! Vse gospodarstvo se mo-

ra spremeniti, da bo država zopet bogata, kakor je bila in potem bo sama lahko izhajala in tudi dolgove plačevala.

Gospodarstvo

— Vrednost našega denarja dne 2. novembra. En dolar je stal 309 do 314 naših kron, za 7 in pol naše krone si dobil 100 avstrijskih kron, za 298 naših kron si dobil 100 češkoslovaških kron, za 1280 do 1285 naših kron si dobil 100 italijanskih lir, za 172 do 178 naših kron 100 nemških mark in za okoli 38 naših kron 100 madžarskih kron. Kakor vidimo, ima naš denar napram avstrijskem in madžarskem denarju zelo visoko veljavo, čeprav je napram denarju nekaterih drugih držav slab.

— Uvoz naše živine v Italijo zopet dovoljen. Kakor poročajo, se naša živina sme zopet uvažati v Italijo, vendar zahtevajo italijanske oblasti na vseh potrdilih o zdravosti živine, mesa ali mesnih izdelkov vizum italijanskega konzulata.

— Cene žitu narastle. V sled padca našega denarja in vsled slabih prometnih razmer v naši najbolj žitnorodni pokrajini v Vojvodini so cene žitu močno narastle. Pšenica je imela prejšnji teden na Hrvatskem ceno 1120 do 1240 K za 100 kg, ječmen franko Beograd okoli 800 K, franko Subotica pa 900 do 945 K. V Zagrebu se prodaja slavonski oves po 840 do 850 K. Stara koruza stane na Hrvatskem 840 do 850 K, v Zagrebu celo okoli 1000 K. Nova koruza se ponuja po 720 do 750 K, toda jo malo kupujejo. Cene moki so nekoliko narastle. V Zagrebu je stala št. 0 17 K 50 vinarjev, po drugod pa je bila cenejša.

— Na mariborski svinjski sejem dne 28. oktobra je bilo pripeljanih 5 koz in 401 prešič. Cene so bile sledeče: 3 do 4 tedne stari prešiči komad 80 do 100 K, 5 do 6 tednov 150 do 200, 6 do 8 tednov 280 do 350 K, 4 do 6 mesecev 900 do 1400 K, eno leto 1800 do 2000, poldrugo leto stari 2500 do 3500 K, plemenske svinje kg žive teže 26 do 28 K, polpitane svinje kg mrtve teže 34 do 36 K, koze komad 120 do 250 K.

— Vinska letina v ormožkem okraju. Trgatev v ormožkem okraju je končana. Pridelalo se je mnogo več kot lani, pa tudi kakovost je dobra, mnogo boljša kakor je bila leta 1917. Vino ima 18 do 23 stopinj sladkorja, a kisline zelo malo. Cene moštu med 20 in 23 kron za

liter. Trgovina z moštom je jako živahna.

— Letošnji vinski pridelek v Jugoslaviji. Trgatev je končana. Uspehi so bili skoraj povsod izvrstni. Povprečno vsebuje mošt 15 odstotkov sladkorja, pri boljšem grozdlu pa 16, a pri nekaterih vrstah celo 20 odstotkov. Povprečno vsebujejo hrvatska vina po 10 do 11 odstotkov alkohola, naša pa so močnejša, posebno tam, kjer niso prezgodaj trgali. Če se bo povsod pazilo na čisto posodo, in pri pretakanju vina upoštevalo pravila, bo letošnje vino prvovrstno.

— Trošarina na vino. Da bodo vinogradniki na jasnem, priobčujemo sledeče najvažnejše določbe trošarinskega pravilnika: Po tem pravilniku mora vsak vinogradnik prijaviti pristojnemu oddelku finančne kontrole svoj letošnji vinski pridelek. Vinogradniki, ki prodajajo vino na drobno, in gostilničarji, morajo prijaviti vino 24 ur pred vkletenjem, drugi vinogradniki pa 24 ur po vkletenju. Kdor tega ne stori, mora plačati petkratno do desetkratno trošarino in poleg tega se mu zapleni v korist države še vino s posodo vred. Prijaviti je treba tudi vsako oddajo vina, in sicer se mora navesti, komu, kdaj in koliko vina je bilo prodanega. Če vinogradnik ne prijavi vsega pridelka, se smatra to za tihotapljenje in se mu vse vino zapleni (zapečati.) Mošt in novo vino, ki se rado pokvari, se smeta za vinogradnikovim privoljenjem prodati na javni dražbi, izkupiček pa ostane na davčnem uradu do pravnomočnosti rzsodbe. Ker večina vinogradnikov tega ni vedela, se je postopalo do sedaj z vso obzirnostjo. Od sedaj pa nameravajo postopati oblastva proti vsem, ki se ne bi ravnali po pravilniku, z vso strogotostjo. Opozorjamo vse vinogradnike na nastopne pravilnikove člene: Po členu 88. novega trošarinskega pravilnika se ustavi nadaljnje kazensko postopanje samo tedaj, če plača obdolženec poleg navadne trošarine še petkratno trošarino kot kazen (skupaj torej 840 K za hektoliter), da se odpove pritožbi in da plača takso po tarifni postavki 229. Toda tudi v tem primeru se mu vino zapleni. Vsako znižanje ali vsaka odpustitev kazni je po zakonu prepovedana.

— Žganjekuha. Davka prosto se sme kuhati samo lastni pridelek na lastnem posestvu. Količino je treba prijaviti občinskemu uradu. Za izposojevanje kotla se sme plačati z žganjem le, če je bila za to žganje

Listek

H—r:

Brata

Zagrmelo je iz daljave. Veter, ki se je podil med vejevjem dreves, je potegnil močnejše in njegov šum se je izgubljal čez travnike v logu, se odbijal ob deblih starih hrastov ter se z vso silo zaletaval v star skedenj. —

Na zapadni strani so izza vrhov gorovja strahotno vstajali temni oblaki in se v trenutku spreminjali v oblike pretečih velikanov z ogromnimi glavami. Tu in tam jih je mahoma presekala ognjen blisk.

V skrajnem koncu predmestja je čepela mala krčma. Okna so bila zagrnjena z rdečimi starinskimi zavesami, ki so bile tuintam že natrgane. Veter, ki se je lovil okrog oglov, je odpiral in zapiral oknice, uhajal skozi ubite šipe in jih privzdigoval.

V gostilni je brlela na eni izmed miz slaba luč, ki je motno razsvetljevala svojo okolico. Na klopi ob visoki, skoro do stropa segajoči, zeleni peči je sedela krčmarica oblečena v pol mestno pol kmetiško obleko, rumenkastobelo bluzo z širokimi rokavi in ozko krilo. Bila je čedna, malce zalita ženska. Večkrat je vstala, blisnila z očmi okrog sebe, se kokešno zamajala v bokih ter zopet sedla.

Od mize sem jo je neprestano opazoval star kmet, droben možiček, majhen in stisnjenih prsi. Oči so se mu od napa, vsled neprestanega buljenja vrtile v duplinah. Sem in tja je bolesto zahropel, si pomagal malce na stolu in povlekel iz žepa velik rudeč robec ter se s tresočo roko obrisal okrog ust.

Iz nasprotne strani, iz kota, je opazoval oba večji in mlajši možki, okroglih, razpaljenih lic. Gugal se je na stolu ter se pri tem opiral ob nogo mize. Včasih je zaspano zehal, počasi zapiral usta ter si za-

tem nalil mali kozarček žganja. Kakor se mu je ustavil pogled na možu ob mizi, kjer je stala svetilka, so se mu male oči, ki so se zdele v poltemi črne in hudobne, kakor peklo, zlovesče posvetlikavale. Med tem se je v nekaki razdraženosti božal po kolenih in za hip uprl svoj pogled v krčmarico. Ona se mu je malomarno posmejavala, takoj nato pa se zopet važno zagledala v starca.

«Prinesi še četrt vina, Dora», je rekel stari in se pogladil po temenu.

Nato je prejel za kozarec in ga pomaknil na rob mize.

Krčmarica je brzo vstala, se sklonila nekoliko k njemu ter mu dejala glasno, nekam izzivajoče:

«Je dober letošnji, Primož, ni li res?!»

On je namršil obrvi ter zapičil pogled še ostreje v njo.

«Dosti ni vreden, a žejen sem... Vino ni dobro, a krčmarji... krčmarice ste sladke...». Nato je pomislil in zjezeno pripomnil: «Hudiča ste vredne, toda človek se vas ne reši...!»

Ostanem doma, ne bom te hodil gledat... Za maše dam in molil bom...!»

Ona ga je poslušala s pomilovalnim nasmeškom. Ko je izgovoril, se je glasno zasmejala ter se obrnila k gostu v kotu.

«Slišiš, pobožnjak postane...!»

Nato je odhitela v klet.

Mož v kotu je nekaj časa srepro zrl proti stropu, nato pa je vstal, stopil do druge mize ter prisedel.

«Brat...!»

Motril ga je napeto. Čisto tiho je bilo v sobi in nekaj težkega je leglo na njiju.

«Rad imaš Doro, kaj ne?!...»

«Kaj ti to mari, postopač...», je odgovoril drugi z hripavim in razdraženim glasom.

«Vzameš jo, denar imaš...! Toda vedi, — večjo pravico do nje imam jaz, ki sem šel v svet radi nje, da jo dobim potem, ko se vrnem bogat...»

Prenehaj je, kajti drugi je naenkrat vstal, tresoč se v krčevitem bolnem smehu.

plačana državna trošarina. Opozarjamo, da so za prestopke določene stroge kazni.

— **Zunanje posojilo** v znesku 500 milijonov zlatih dinarjev je najel finančni minister dr. Kumanudi v Angliji. Del posojila sprejme naša država v denarju, del pa v vagonih in drugem blagu.

— **Drugi veliki sejem v Ljubljani.** V letu 1922 se priredi v Ljubljani drugi veliki sejem vzorcev v jeseni. Sejem se vrši ali v drugi polovici meseca avgusta ali pa v prvi septembra. Po vsem soditi bo ta prireditev mnogo večja in obširnejša od letošnje.

— **Avstrija se vtaplja v dolgoveh.** Najslabši denar je ruski, potem je poljski, nato pa pride avstrijski. Te tri države morajo plačevati ogromne vsote, ako kaj hočejo kupiti v inozemstvu. Pa tudi doma imajo strašno draginjo. Te dni je avstrijska vlada zahtevala od avstrijske skupščine dovoljenje za posojilo v znesku 20 milijard. Avstriji vedno primanjkuje denarja, čeprav ga ima na kupe. Ti kupi seveda ne zaležejo mnogo, ker imajo tako malo vrednost, da se dobi za okoli 9 do 10 naših kron kar 100 avstrijskih kron.

— **Čiščenje sadnega drevja.** Staro sadno drevje se mora vsako četrto leto čistiti. Če se to redno vrši, je posel vedno lažji in se tudi največji sadonosniki lahko v najkrajšem času očistijo. S čiščenjem se lahko prične, čim odpade listje ter traja do časa, ko začne poganjati novo listje, torej od novembra pa do januarja. V zelo mrzlem času ni priporočljivo in je bolje, da se opusti. Črešnje se čistijo v avgustu ali pa v marcu. Pred vsem se mora drevje očistiti od mahu in lišaja, ki povzročajo, da drevje pred časom ostari in ne daje sadu. Drevje ne sme biti prebogato nasajeno, ker se na ta način samo uduši.

Beleške

+ Nekdaj in sedaj. Med nekdanjimi in sedaj je v mnogih ozirih razlika. Nekdaj n. pr. so klerikalci in njihovo časopisje kričali z velikansko vnemo na krvavo vojno in so se plazili v prahu na trebuhu pred Francom Jožefom, — danes pa isti klerikalci že hujskajo proti temu, da je naša država malo zarožljala z orožjem proti Madžarom, ker je domovina v nevarnosti, čeprav vsakdo dobro ve, da res do kake prave vojne ne more priti. Ako bi bilo po klerikalno, bi pa gotovo prišlo do vojne. Ako bi nič ne mobilizirali in imeli vrh

tega še prav malo vojaštva, kakor klerikalci želijo, bi prav lahko dobili Madžari korajžo in vdrli v naše ozemlje, tako da bi bili prisiljeni mobilizirati šele potem, ko bi Madžari požgali in uničili že celo vrsto naših krajev. Zato je pač na mestu, da smo mi pripravljene že prej, da bodo Madžari preplašeni spravili Karla na varen kraj in da se nas ne bodo upali podstopiti.

+ **Poglavje o balkanizmu in klerikalna morala.** Pod balkanizmom razumevajo klerikalci razne pretepaške storije, nerednost in podobno, ki se baje dogaja v srbskem delu naše domovine. Zlasti mariborska «Straža» si je naredila nalogo, zbirati take dogodke, da bi poniževala Srbe. Največkrat so take stvari silno pretirane, velikokrat pa popolnoma izmišljene. «Straža» se vsakokrat silno škandalizira nad takimi balkanizmom, dočim se sama poslužuje načina pisanja, ki mora vzbuditi v vsakem pošteno mislečem človeku odpor. Za vzgled, kako piše «Straža», sledeče: «Na Cvenu pri Ljutomeru imajo nadučitelja, ki se piše Horvatič! Može je divje sokolske narave. Otroke, ki ne marajo prepevati sokolske pesmi, zapira delj časa v stranišče. Horvatič uganja še razne druge enake stvari, ki pa jih bomo uporabili proti njemu takoj, ko zapihla drugi veter.» K temu še pripominja uredništvo «Straže» sledeče: «Smo preskrbeli, da dobi Horvatič v svojem času primerno — nagrado». Tako grozi po načinu obcestnih roparjev klerikalni list možu, ki je drugega političnega nazarja. Kar g. Horvatiču «Straža» očita, je seveda navadna laž, kar smo ravnokar zvedeli. Pri nas doslej še nismo bili navajeni takšnega pisanja po listih. Uvesti ga je morala tista «Straža», ki pljuje na balkance, sama pa — ne po balkansko — temveč že po culukafirsko obeta, da — bodo klerikalci začeli preganjati pristaše drugih strank, kadar bo klerikalna stranka prišla na vladno. Da klerikalna stranka ne bo igrala v Jugoslaviji nikdar več odločilne vloge, tega nam ni treba posebej povdarjati. Dolžnost pa je vsakega naprednjaka, da pomaga pri pobijanju te prostaške nagnusne stranke tako, da jo stremo kot strupeno kačo. Stranka, ki ima za pristaše ostudne pohotneže, obtežene s sodomskimi grehi, kakor je n. pr. župnik Magajna, stranka, ki ima v svoji sredi morilce, pretepače, podle obrekovalce, in ki ima časopisje, ki dela sramoto naši državi, takšna stranka ne sme priti več do veljave.

«No da in vidim te zopet — razcapanca in žganjarja...»

Drugi se je zdrznil, klonil glavo ter dejal zamolklo in priznavajoče: «Sreče nimam, — no, imaš jo ti...»

Medtem je vstopila krčmarica z vinom, ga postavila na mizo ter ju napeto opazovala.

Mladi je položil glavo v dlan ter bulil pred se... Naenkrat, kot da ga je hipoma nekaj pograbilo, je vstal, se obrnil proti krčmarici, rekoč glasno in grozeče: «Moj brat te snubi, kaj ne... in ti ga vzameš!... Seveda, saj je bogat, prva mu je umrla in zdaj nori zopet!...» Zakrilil je z rokami okrog sebe in v razburjenju prevrnil stol. Drugi je duškoma izpil svojo vino in se pripravljal na odhod. Obrnil se je še enkrat proti njemu in dejal počasi in važno: «Vzamem jo, Dora bo moja, ona ni za postopače...» Nato je hitro odšel skozi vrata.

Krčmarica je stopila za njim ter mu v veži podala roko, rekoč glasno in vablivo:

«Na svidenje jutri, Primož!»...

Ko se je vrnil nazaj v sobo, je dejala ukazujoče kažoč na vrata: «Tudi ti pojdi, kasno je že!»

Ta se je nekaj časa obotavljal, se zazibal nekam dvomljivo proti njej in ji položil težko roko na ramo.

«Ne boš njegova, Dora!» Začutila je v obrazu njegovo gorko sapo, obšel jo je neprijeten občutek in objel jo je velik strah. Poskušala je strah skriti, zato je brezskrbno zmajala z rameni, meneč: «Beži... beži...» Hotela je nadaljevati, a on jo je prekinil hlastno in prepričljivo: «Videla boš...!»

•••

Odhitel je na prosto. Sprejel ga je silen vihar, ki ga je skoro podril ter ga nato z veliko silo gnal okrog ogla naprej proti logu. Prekopnicil se je enkrat, dvakrat, se vsakokrat molče pobral in nato hitel dalje v temo. Čisto na ovinku, v samotni ob vodi, kjer je peljala steza čez travnike proti domu njegovega brata, ga je pričakal. Izruval je kol ob plotu njive in se hropeč naslonil ob deblo drevesa, ki je rastlo ob vodi.

Klerikalna stranka, katere morala je padla pod psa, pa ima drzno čelo, da razpošilja naokrog letake, v katerih agitira za klerikalno časopisje na tak način, da postavlja to agitacijo pod varstvo Božjega Srca Jezusovega. Zlorabljeni Kristusovo ime za liste, kot je «Domoljub», je bogokletstvo. Ko bi bili ljudje okoli tehi listov res verni, ne bi pisali tako ogabno in proti vsem verskim načelom. Vzemite n. pr. katerokoli «Stražo» v roke in sodite!

+ **Klerikalni sleparji.** Za vzgled, kako mečejo klerikalci kmetom pesek v oči, naj služi sledeče: «V «Slovcu» se huduje klerikalni poslanec Anton Sušnik nad trošarinskim zakonom iz l. 1920. in nad njegovim pravilnikom z dne 7. septembra 1920. Gospod klerikalni poslanec pa seveda ne pove, da je bil takrat, ko se je zakon sestavljal, v vladi tudi dr. Korošec. Ravnokotako poslanec Sušnik zelo previdno zamolči, da je ta zakon predlagala ljubljanska klerikalna vlada. Vendar pa Sušnik priznava, da se je v omejenem zakonu in pravilniku sedaj mnogokaj ublažilo v korist kmetu. Tega pa Sušnik zopet ne pove, da se je to zgodilo po zaslugi slovenskih naprednih poslancev in ministra Puclja. — Takšni so klerikalni sleparji. Nevedni ljudje jim vse verjamejo, kdor pa celo stvar premisli, ta ne gre nikdar s klerikalci, ki so stranka, ki živi od zavijanj, laži in s strašenjem po cerkvah.

Novosti

* **Kralj se je vrnil.** Dne 31. oktobra se je s simplonskim ekspresom v posebnih salonskih vozovih dvornega vlaka peljal na povratku iz Pariza skozi Ljubljano naš kralj Aleksander in je prispel zvečer v Beograd. Na kolodvoru je pričakoval vladarja pokrajinski namestnik g. Ivan Hribar, katerega je povabil kralj k sebi in ga pozval, da ga spremlja do Zagreba. Skupno s kraljem se vrača v Beograd tudi ministrski predsednik Nikola Pašič. Kralj Aleksander je od zavratne bolezni popolnoma okreval. Med potom se je kralj z namestnikom g. Hribarjem dalje časa razgovarjal. Kralj se je zelo živahno zanimal za Slovence in je stavil na g. Hribarja več vprašanj, iz katerih sledi, da je zelo dobro poučen o vseh posameznostih v Sloveniji. Kralj je izrekel tudi svoje zadovoljstvo nad tem, da so nastopile vse slovenske stranke složno ob času Karlovega poskusa, zasesti madžarski prestol.

Tiho, skoro neslišno se mu je od strani po poti približavala mala postava. Ko je prišel mimo, je zahrkal, kakor zbesnel, in vdaril in zopet vdaril v temo. Nato se je zravnal, kleknil skupaj s koleno in tolkel... tolkel... Nič ni videl, zdel se je samemu sebi, kakor da ni on sam. Zaječalo je nekaj in nato prenehalo.

Ko se je utrudil, se je popolnoma brezbrizno sesedel na tla in se razgledal med drevje. Počasi se ga je polasčal strah, obšel ga je mrzličen trepet. Zdelo se mu je, da mora bežati... bežati daleč, daleč... da se skrije... Mislil je napeto in potem zopet prisluskoval v črno noč... Postajal je boječ in mrzel pot mu je oblivlalo telo. Zdrznil se je, pograbil v joku in kletvi raztepeno in okrvavljeno telo svojega brata ter ga previdno in boječe spuščal v vodo. Ko že ni imel več moči, je spustil, da je zapljusnilo. Čul se je rahel šum, voda je drla mimo drevja. Potem je bilo vse tiho...

Počasi se je napotil dalje v log, stopical čez travnike, tresoč se po

* **Vpoklic na šesttedensko orožno vajo.** Pozvani so na šesttedensko orožno vajo vsi letniki, rojeni 1899., 1898., 1897. in 1896., ki so služili v naši ali avstro-ogrski vojski. Letniki 1899 in 1898 naj se zglasijo na dan 6. novembra 1921, letniki 1897 in 1896 na dan 8. novembra 1921 pri ljubljanskem vojnem okrogu (Belgijska vojašnica) vsakokrat ob 8. uri zjutraj. Od vpoklica so oproščeni železničarji, ki so bili l. t. m. zaposleni pri južni in državni železnici, dalje rudarji, zaposleni l. t. m. v rudokopih, bogoslovci in učitelji vseh srednjih, meščanskih in osnovnih šol, redarji javne varnostne straže, vsi poštni in telegrafski uslužbenci, ki so bili l. t. m. v tej službi, oni, ki so bili l. 1920. in 1921. za stalno nesposobno spoznani in oni, ki so bili letos začasno za nesposobne spoznani in še nekaj drugih. Natančneje je razvidno iz lepakov, ki jih dobi vsaka občina.

* **Begunci!** Oddelek za socialno skrb v Ljubljani opozarja s tem vse begunce, da ugodnost brezplačnega prevoza zanje in njihovo selitveno blago v staro domovino preneha nepreklicno z 31. decembrom 1921. Kdor se torej še namerava izseliti, naj se požuri in ne zamudi zadnje prilike, ker se poznejšim prošnjam nikakor ne bo moglo ugoditi. Pripominja se tudi, da se mora odslej vsak begunec, ki je italijanski državljan, pismeno obrniti na italijanski konzulat v Ljubljani za potni list, ki ga naše oblasti potem le vidirajo, ker dosedanjih propustnic ne smejo več izdajati.

* **Obrtne liste** morajo prinesiti tekom 14 dni na občinski urad vsi obrtniki in industrijalci v občini Celje in okolica.

* **Srebrno poroko** sta obhajala v Ljubljani g. vseučiliški profesor dr. Fran Ilesič in njegova družica gospa Ana. Znanemu prvoboritlju našega narodnega jedinstva in njegovi družici želimo še mnogo srečnih let.

* **Proslava češkoslovaškega narodnega praznika.** Prejšnji petek, 28. oktobra, se je vršila v ljubljanskem opernem gledališču proslava dneva osvoboditve češkoslovaškega naroda izpod avstrijskega jarma. Gledališče je bilo polno češkoslovaškega in slovenskega občinstva. Ljubljana je s polnoštevilnim posetom pokazala, da ceni bratski češkoslovaški narod, ki je v boju ramo ob rami zaeno z Jugoslovani si priboril svobodo.

* **Klub demokratičnih občinskih svetnikov v Ljubljani** je izvolil za načelnika dr. Trillerja, za podnačelnika pa Josipa Turka.

vsem telesu. V bližini je opazil nekaj temnega. Bil je stari skedenj. Prijel se je za drog in pomolil glavo skozi luknjo. Zašumelo je seno. Zazdelo se mu je, da vidi čudne črne strahove, ki hočejo proti njemu. Umaknil je glavo iz odprtine, zahropel, kot da se mu trga duša, in se vrnil nazaj, odkoder je prišel... Postajalo mu je hudo, neskončno hudo. Bil se je v njemu čuden boj in postajal je žalosten do obupa.

Prišedši do brega nazaj, se je oprl ob drevo in gledal v tolmun: «Primož, kje si... tak oglasi se, nisem mislil, — tako nisem mislil...»

Vpil je vedno glasneje in postajal je že hripav od gneva in divje bolesti. Sklanjal se je nad vodo in brodil z rokama po nji. Držal se je samo za tanko vejo.

«Rešim te, Primož... rešim te...!»

Z vso težo se je sklonil nad gladino in zopet je zapljusnila voda. Drugi dan je narastli potok splavil v bližnji vasi dvoje trupel, eno s strašnimi ranami, drugo z odprtimi očmi polnih čudne groze.

* **Umrli** je preteklo soboto v Celju tamošnji opat, dekan in mestni župnik g. Franc Ogradi v visoki starosti 85 let. Bil je vzgleden duhovnik in tudi v narodnem oziru vedno zanesljiv. Slovenskemu dijaštvu v Celju je bil blag dobrotnik. Pokojnik je bil rojen dne 13. julija 1836 v Gornjemgradu. Celjski opat je bil od 1. maja 1890. Pokojniku, ki je bil eden redkih dobrih duhovnikov, bodi ohranjen prijazen spomin!

* **Povzročitelji nemirov v Prekmurju izpuščeni na svobodo.** Iz mariborskih sodnijskih zaporov so izpustili one prekmurske madžarone, ki so o priliki prihoda razmejivne komisije nahujskali prekmursko obmejno prebivalstvo na protidržavne izgrede. Ta odpustljivost, ki je sicer znak, da smo res v svobodoljubni državi, pa vočigled madžarskim homatijam brzkone ni bila na mestu.

* **Ruski begunci Wranglovci kot obmejne straže** se po pritožbah obmejnega prebivalstva niso obnesli. Proti tem Rusom prihajajo od obmejnega prebivalstva tako teške obtožbe, da moramo odločno zahtevati, da se stvar prav natančno preišče. Površnost bi v tem slučaju silno škodovala, ker je, kakor znano, zlasti ob štajerski meji naše napol ponemčeno prebivalstvo že itak neprijazno državi. Odločno zahtevamo, da se eventualni nevarni elementi odstranijo iz obmejnih straž in da se pustijo tam samo pošteni Rusi.

* **Madžari streljajo v Prekmurje.** Listi poročajo, da se v Koprivnici v Prekmurju v soboto ni mogel vršiti običajni tamošnji sejem, ker so madžarske tolpe, ki gospodarijo v zapadni Ogrski, streljali s topovi v vas. Temu tolovaškemu početju Madžarov se mora napraviti konec. Naši ljudje ob meji morajo že vendar enkrat priti do potrebnega miru. Skrajni čas je, da naučimo predrzne Madžare, kako se imajo obnašati proti nam.

* **Sodišče za pobijanje draginje v Ljubljani** je začelo z dnem 24. oktobra poslovati. V smislu uredbe o pobijanju draginje življenskih potrebščin se opozarjajo vsi, ki prodajajo življenske potrebščine na trgu ali na drugem kraju, da morajo označiti cene posameznim predmetom tako, da jih vsakdo lahko jasno vidi. Od te dolžnosti so izvzeti samo proizvajalci, ki nimajo stalnega kraja za prodajo lastnih proizvodov. Prestopki tega predpisa se kaznujejo z zaporom od desetih dni do treh mesecev in v denarju od 1000 do 10.000 dinarjev. V smislu iste uredbe je strogo prepovedano prekoračenje maksimiranih cen in prekupčevanje na trgih, dokler traja semanj dan. Ravnotako se najstrožje kaznuje dolični, ki plačuje višje cene, kakor so določene.

* **Griža je močno razširjena** v mariborskem okraju. Zato so do 15. novembra zaprte ljudske šole v Hočah, Limbušu, Radvanju, Razvanju, Reki, Framu, Spodnji Poljskavi in Zagorju.

* **Kuga med hrvatskimi purani.** Med purani in drugo perutnino, ki jo prženejo iz Hrvatske in Slavonije v Slovenijo, se je pojavila neka

opasna bolezen, za katero je poginilo že dosti živali. Tako poročajo o slučajih, da je s kupljenimi purani poginila tudi domača perutnina. Zato bodite pri nakupovanju puranov zelo previdni.

* **Smrtna nesreča.** V majšperskem gozdu pri Ptujju je pri nakladanju drv ponesrečil tamkajšnji posestnik Fran Butolen ter ostal na mestu mrtev. Ponesrečenec zapušča ženo in pet nedoraslih otrok.

* **Kaznjenci pobegnili.** V Mariboru so pobegnili z dela v bližini kaznilnice sledeči kaznjenci: Jožef Strgar, star 23 let, doma iz Koprivnice, ki je bil obsojen radi tatvine na 3 in pol leta; Ignacij Kolar, delavec, doma iz Dramelj, obsojen na 2 in pol leta ječe, že predkaznovan; Franc Hojnik, delavec, iz Rdečega brega, obsojen na 18 mesecev težke ječe; Henrik Gulk iz Ivanšperga, obsojen na 18 mesecev ječe radi tatvine ter Valentin Bašle, doma iz Braslovč, čevljar, obsojen tudi radi tatvine na 18 mesecev ječe.

* **Mlad je začel.** V nedeljo dne 2. oktobra je prišla od jutranje maše gostilničarka Marija Žagar v Polhovem gradu domu in je opazila, da je vdrl nekdo skozi okno v sobo. Pogledala je v omaro in videla, da ji je odnesel tat 3000 kron. Poslala je po orožnika in takoj sta osumila skupno mladega mizarskega vajenca Antona Peklaja, ki se je ravno izučil. Orožnik ga je prijel in našel pri njem pod spodnjim robom v klobuku ukraden zlat prstan. Denar je bil dečko že skrnil. Pri obravnavi je fant odločno tajil tatvino in trdil, da jo je izvršil neki Dodič. Tajenje pa mu ni nič koristilo, ker je bila njegova krivda očitna. Obsojen je bil na tri mesece težke ječe.

Po svetu

s **Črna internacionala.** K raznim rdečim internacionalam se nam obeta sedaj še črna ali «po domače» klerikalna. Gibanje za ustanovitev klerikalne internacionala je prevzela prva tista stranka, ki poleg fašistov najbolj preganja naše brate v Primorju, to je italijanska klerikalna stranka. Da je priglasi svoj pristop k tej internacionali tudi naša slovenska klerikalna stranka, je samoobsebi umevno. Tako bosta sedaj delovali roko v roki slovenska in italijanska klerikalna stranka.

Razno

× **13letna učenka - mati.** V bolnico v Karlovi Mestci na Češkem so pripeljali pred kratkim neko 13letno učenko iz občine Neuzova. Nikdo ni opazil, da je bila noseča. Šele pred enim mesecem je mati izvedela, da je dekle noseča. Šla je ž njo k zdravniku, kjer je priznala, da jo je neki neznan moški posilil.

× **Skrivnost, ki se je odkrila po 20 letih.** Pri Arswegu na Tirolskem se je pred 20 leti ponesrečil lovec Schorschbauer. Njegovega trupla takrat niso mogli najti, čeprav so preiskali vso okolico, vsled česar so spravljali njegovo smrt v zvezo z zločinom. Sedaj po 20 letih pa so v globočini 800 m našli Schorschbauerja — še živega. V mali doli-

nici, na vseh straneh obdani od gor, ki je merila le 22 kvadratnih metrov, se je preživljal lovec samo od korenin, različnih jagod in pa od jajc raznih ptičev. Slučajno se je nahajal v dolinici tudi studenček. Možak je skoro popolnoma podviljal in se je upiral onim, ki so ga hoteli iz kotlinaste dolinice izvleči.

× **Žito kot gorivo.** V ameriški državi Oklahama so sklenili tamošnji farmerji, da bodo letos uporabljali žito, katerega imajo preveč, za gorivo. Razlog je temu ta, ker morajo za eno tona premoga plačati 12 in pol dolarja, dočim na pr. tona rži stane samo 7 in ¼ dolarja. — To je v teh časih, ko v Rusiji umira na stotisoče ljudi od lakote, pravo zločinsko početje.

× **Okostenjak na sprehođu.** V New-Yorku je prišlo par mladih možkih v anatomski institut, kjer so uporabili ugodno priliko in se polastili tam se nahajajočega okostenjaka. Razposajeni mladeniči so oblekli okostenjak v salonsko obleko s cilindrom ter šli z njim na ulico in v kavarne. Kjerkoli so se prikazali z njim, je nastala med gosti velika panika. Mnogo žensk je pri pogledu na slavnostno oblečenega moža iz kosti padlo v omedlevalo. V neki izmed največjih restavracij, kamor so z okostenjakom prišli, je nastala pravcata bitka. Gostje so obstreljevali koščena moža z revolverji. Policija, ki je prihitela takoj na lice mesta, je aretirala koščena moža in pa vodnika, ki je vzdajal skrit vodil istega okoli. Aretirali so tudi ostalo soudeleženo družbo. Policija je imela mnogo truda, da je ohranila neobičajne «šaljivce» pred razljuteno množico.

× **Ženska, ki je žrla dinamit.** Ljudje imajo na svetu razne okuse. Nekateri ljubijo pijančevanje, drugi tobak, opij, kokain, morfij, a najbolj čudno od vseh teh uživaj je brezdvomno uživanje dinamita. Gospa Griswoolt, ena najznamenitejših newyorških osebnosti in večkratna milijonarka je pred kratkim umrla. Na zapuščinski obravnavi je prišlo do velikih izgrediv, ker je svoji hčeri, omoženi grofici Saint-Clair zapustila samo letno apanažo v znesku 100 liver. Hči je proti temu protestirala in obenem izjavila, da je njena mati, ko je pisala oporoko, stala pod vplivom skrivnostne osebe, ki jo je svojčas pripravila tudi do tega, da se je navadila uživati dinamit, kakor uživajo mnogi drugi opij. Sodišče je hčerin protest priznalo za upravičen, a zdravniki so dobili naročilo, da preiščejo truplo. Obenem so začeli delo detektivi, da izsledijo tajnostnega zločinca.

Ženski kotiček

Da krompir pozimi v kleti ne segnje, ga je treba večkrat prebrati in gnilega odstraniti. Prav tako je treba odlučiti vse poganjke. Spravlja naj se pa krompir na kupih, najbolje na lesah, katere so podprte z opeko, da more zrak podenj. Pri lepem, suhem in ne premrzlem vremenu je treba klet dobro prezračiti in presušiti.

Bezgove jagode. Zrele bezgove jagode se dajo prav dobro vporabiti

za črnilo ali za mazilo za čevlje. Temna barva stisnjenih jagod dela čevlje popolnoma črne. Jagode so popolnoma brez duha in neškodljive česar se ne more reči o vsakem mazilu. Z jagodovim sokom čevlje najprej namaži, potem jih pa s ščetko skrtači, da postanejo lepo svetli.

Proti mravljam. Namočite gobo v vodi, v kateri ste raztopili nekaj sladkorja. Nato gobo stisnite in jo položite na prostor, kjer se mravlje najbolj zbirajo. Čez nekaj časa se bodo zbrale vse mravlje na gobi; tedaj pa vrzite gobo v vrelo vodo. Na ta način se mravlje najlažje pokončajo.

Svilene reči se operejo. Nastrgaj nekoliko surovega krompirja ter ga ožmi. S to vodo oprane svilene reči ne postanejo le čiste, ampak obdrže tudi lepo, prvotno barvo in sijaj. Mila pri tem ni treba rabiti.

Zelo prijetno deluje lekarnarja Fellerja prijetno dišeči «Elsafluid», če se drgnejo z njim hrbet, roke, noge in celotno telo. «Elsafluid», ki se uporablja tudi kot lepilo (kosmetikum) in ki služi negovanju kože, zob in ust, je mnogo močnejši in boljši kakor francosko žganje in že 25 let priljubljeno sredstvo. 3 dvojne steklenice ali 1 specialna steklenica stane z zamotom in poštnino vred 48 kron. Razpošilja ga Evgen V. Feller, lekarnar v Stubici donji, Elsatrg št. 360 (Hrvaško).

LEPOTA

kože, obraza, vrata, rok, kakor tudi nepa rast las se more doseči samo z razumno nego lepote. Tisočera priznanja so dospela iz vseh dežel sveta za lekarnarja Fellerja:

„Elsa“ **lilijino mlečno milo**, najboljše blago, najtinejše „milo lepote“; 4 kosi z zamotom in poštnino 98 K.

„Elsa“ **obrazna pomada** odstrani vsako nečistost kože, solinčne pege, zajedance, nabore itn. ter naredi kožo mehko, rožnatobelo in čisto; 2 porcelanasta lončka z zamotom in poštnino 52 K.

„Elsa“ **Tanochina pomada za rast las** krepi kožo glave, preprečuje izpadanje, lomljenje in cepanje las, zaprečuje prhut, prerano osivelost itd.; 2 porcelanasta lončka z zamotom in poštnino 52 K.

Prodajalci dobe, če naroče najmanj 12 kosov enega predmeta, popust v naravi.

Razno: Lilijino mleko 15 K; brkomaž 8 K; najtinejši Hega-puder 8 K; Klugerja v velikih originalnih skatlah 30 K; najtinejši Hega-zobni prašek v patent-skatlah 30 K; puder za gospe v vrečkah 5 K; zobni prašek v skatlah 7 K; v vrečkah 5 K; Sachet-dišava za perilo 8 K; Schampoon za lase 5 K; rumenilo, 12 listkov 24 K; najtinejši parum po 40 in 80 K; močna voda za lase 58 K. Za te razne predmete se zamot in poštnina posebe računata.

EVGEN V. FELLER, lekarnar,
STUBICA donja, Elsatrg št. 344
40-1 (Hrvaško). 48/144/II a.

Varčna gospodinja
rabi edinele

GAZELA MILO

ki je najboljšje
in najcenejše!

Delniška glavnicar
K 30.000.000

Jadranska banka :: Podružnica Ljubljana

Rezerva: okrog
K 10.000.000

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metkovič, Opatija, Sarajevo, Split, Sibenik, Zadar, Zagreb, Trst, Wies.

Sprejema: Vloge na knjižice. — Vloge na tekoči in štiro-račun proti najugodnejšemu obrestovanju. — Rentni davek plača banka in svojega

Kupuje in prodaja: Devize, valute, vrednostne papirje itd.

Eskontira: Menice, devize, vrednostne papirje itd. **Izdaja:** Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

Daje predjme: na vrednostne papirje in na blago, lešeče v javnih skladiščih. Daje trgovske kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema: Borzna naročila in jih izvršuje najkvalitatneje.

Brzjavni naslov: Jadranska.

Telefon št. 257.